

coleopterologische informatie

onder redactie van

J. Huijbregts en J. Krikken

Kleine mededelingen 16-17

16. Het *Galerucella nymphaeae* complex

De laatste jaren is er enige verwarring ontstaan over de status van *Galerucella nymphaeae*. Ik zal pogen in het kort de recente geschiedenis te beschrijven.

In 1986 publiceren Hippa & Koponen een artikel waarin ze op grond van morfologische, cytologische, ecologische en ethologische kenmerken het *Galerucella nymphaeae* complex (voor Finland en Scandinavië) splitsen in twee soorten: *Galerucella nymphaeae* die zich ontwikkelt op Nymphaeaceae en *Galerucella sagittariae* die zich ontwikkelt op diverse terrestrische en semi-aquatische planten. De twee soorten zijn moeilijk van elkaar te onderscheiden maar bij een ruime steekproef uit een populatie en met gebruik van verschillende kenmerken is een determinatie mogelijk.

In 1989 wordt de visie van Lohse op het *Galerucella nymphaeae* complex gepubliceerd. In dit artikel wordt ingegaan op de situatie in Noordwest-Duitsland en worden maar liefst vijf taxa onderscheiden: *G. nymphaeae* (op *Nymphaeae* en *Nuphar*), *G. sagittariae* (op *Potentilla palustris*), *G. kerstensi* (op *Potentilla palustris*) en *G. aquatica* (de ondersoort *aquatica* op *Polygonum* en de ondersoort *hydrolapathi* op *Rumex*). Lohse geeft ook een sleutel voor de determinatie van de soorten.

Omdat de soortbegrenzing op grond van de verschillende publicaties niet gelijk is, is er veel onduidelijkheid ontstaan in dit soortencomplex. Een recente publicatie over Finse soorten van dit complex is hiervan een fraai voorbeeld. Volgens Kangas (1991) komen in Finland de volgende drie soorten voor: *G. nymphaeae*, *G. aquatica* en *G. kerstensi*. Volgens deze onderzoeker is de status van *G. sagittariae* sensu Hippa & Koponen onduidelijk; *G. sagittariae* sensu Lohse is een andere soort die niet voorkomt in Finland. Deze opmerking van Kangas is nogal vreemd omdat het juist Hippa & Koponen geweest zijn die het type-materiaal van *G. sagittariae* onderzocht hebben. In ieder geval is de chaos nu compleet!

Onderzoek aan enkele populaties in Nederland doet vermoeden dat de kevers die zich voeden met *Potentilla palustris* en

de kevers die zich voeden met *Rumex* sp. niet te scheiden zijn op grond van morfologische kenmerken. Ik probeer echter zoveel mogelijk materiaal te onderzoeken. Vooralnog is het ondoenlijk om exemplaren waarvan de voedselplant niet bekend is in het onderzoek te betrekken. Dieren waarvan de voedselplanten bekend zijn (bijvoorbeeld doordat vraat waargenomen is, of massaal en uitsluitend voorkomen op een bepaalde plantesoort) zou ik graag willen bekijken.

Afwachtend de resultaten van het onderzoek duid ik de dieren uit dit complex aan met '*Galerucella nymphaeae* complex'. Het gebruik van determinatiesleutels bedoeld voor andere deelgebieden in Europa wil ik sterk afraden.

Hippa, H. & S. Koponen, 1986. Morphological, cytological, ecological and ethological evidence of reproductive isolation between *Galerucella nymphaeae* (L.) and *G. sagittariae* (Gyll.) in Fennoscandia. – Ann. Ent. Fennici 52: 49-62.

Kangas, E., 1919. The *Galerucella* (*Hydrogaleruca*) species in Finland. – Ent. Fennica 2: 2.

Lohse, G.A., 1989. *Hydrogaleruca*-Studien. – Ent. Bl. Biol. Syst. Käfer 85: 61-69.

Ron Beenen

17. Vijf nieuwe bladhaantjes (Chrysomelidae) voor de wadden.

In augustus 1989 bezocht ik het waddeneiland Terschelling (Friesland). Van de negen soorten die ik gevonden heb, waren er vijf niet eerder gemeld van de Nederlandse waddeneilanden.

Het betreft de volgende soorten:

Phratora vitellinae (brons wilgehaantje) op kruipwilg (*Salix repens*) in de duinen.

Pyrrhalta viburni (sneeuwbalhaantje) op *Ribes* in het bos.

Psylliodes dulcamare (blauwe bitterzoetaardvlo) op bitterzoet (*Solanum dulcamara*) in loofbos.

Longitarsus rubiginosa (apter) op haagwinde (*Calystegia sepium*) op de Boschplaat.

Crepidodera fulvicornis op een aangeplant wilgescherm (*Salix caprea*?)